

«Ήταν κάποτε μια πανέμορφη γη, εύφορη, πλούσια κι απροσπέλαστη: Δυο νησιά πέρα από τις Ηράκλειες Στήλες, που περιβάλλονταν από δαχτυλίδια γης και νερού, έτσι ώστε κανένας ξένος να μην μπορεί να φτάσει ως εκεί. Την έλεγαν Ατλαντίδα κι ανήκε στον θεό Ποσειδώνα, που φρόντιζε για το καλό της. Ο λαός, που ζούσε εκεί, ήταν πλούσιος, ευτυχισμένος, πολιτισμένος, προοδευμένος και πολύ δίκαιος. Όμως, παραστράτησε, έγινε απάνθρωπος και γνώρισε σκληρή την τιμωρία των θεών».

Κάπως έτσι περιγράφει ο Πλάτων στον "Κριτία" του την χαμένη Ατλαντίδα. Και στον "Τίμαιο" προσθέτει πως ο σοφός Σόλων, όταν πήγε στην Αίγυπτο, έμαθε από τους εκεί ιερείς ότι οι Αθηναίοι, 9.000 χρόνια πριν από την εποχή του, απέκρουσαν μια επίθεση των κατοίκων της Ατλαντίδας που καταποντίστηκε έπειτα από έναν φοβερό σεισμό.

Το νησί, λέει ο Κριτίας, βρισκόταν πέρα από τις Ηράκλειες Στήλες κι είχε τεράστια έκταση: Όσο η Λιβύη και η Αίγυπτος μαζί. Στην αρχή, όμως, η θάλασσα απείχε από το κέντρο του μόλις 16 χιλιόμετρα. Όταν οι θεοί αποφάσισαν να μοιράσουν τη γη, έβαλαν κλήρο. Το νησάκι έπεσε στη μερίδα του Ποσειδώνα. Ο θεός μάλλον δε θα ασχολιόταν ποτέ μ' αυτόν τον τόπο, αν δεν τύχαινε να μένει εκεί ο βασιλιάς Ευήνορας με την βασίλισσα Λευκίππη. Και οι δυο πέθαναν νέοι κι άφησαν ορφανή μια πανέμορφη κόρη σε ηλικία παντρείας: Ήταν η Κλειτώ, μόνη κι έρημη στον κόσμο. Μόλις την είδε ο θεός Ποσειδώνας, την ερωτεύτηκε. Αγαπήθηκαν σ' ένα καταπράσινο κεντρικό λοφάκι. Η Κλειτώ έμεινε έγκυος πέντε φορές στη σειρά. Και κάθε φορά γεννούσε δίδυμα. Έτσι, μέσα σε λιγότερο από πέντε χρόνια, ο Ποσειδώνας απόκτησε δέκα γιους.

Για να έχει την ησυχία της η Κλειτώ, ο ερωτευμένος θεός άρχισε να σκάβει, ν' ανοίγει κανάλια, να υψώνει βουνά, να γεμίζει τάφρους με νερό, ώσπου δημιουργήθηκε η Ατλαντίδα. Κανένας θνητός δεν επιτρεπόταν να πατήσει στο κεντρικό νησάκι, όσο ζούσε η βασιλοπούλα. Ο τόπος μεταβλήθηκε σ' έναν μικρό παράδεισο: Λουλούδια, ζωάκια και καλλικέλαδα πουλιά της κρατούσαν συντροφιά. Δυο πηγές έβγαζαν η μια ζεστό νερό κι η άλλη δροσερό.

Γεφύρια πάνω από τα κανάλια επέτρεπαν την επικοινωνία από τον ένα δακτύλιο γης στον άλλο. Τριγύρω, υπήρχαν σειρές υψωμένα πέτρινα τείχη. Οι πέτρες ήταν άσπρες, μαύρες και κόκκινες, όπως αναφέρει ο Κριτίας, όμως πολλοί υποστήριξαν πως δεν επρόκειτο για τείχη αλλά για εσωτερικές πλευρές κρατήρα ηφαιστείου. Αυτό που ονομάζουν καλντέρα και

φαίνεται ανάγλυφο στη Θήρα:

Άσπρη στάχτη, μαύρη λάβα, κόκκινα οξείδια του σιδήρου.

Κόκκινο, μαύρο κι άσπρο, άλλωστε, είναι τα χρώματα της προϊστορικής Θήρας, όπως για παράδειγμα τα ζωγραφισμένα χελιδόνια σε αγγείο που βρέθηκε εκεί. Ο Κριτίας λέει πως η πρόσοψη του εξωτερικού τείχους ήταν ντυμένη με χαλκό, του εσωτερικού με κασσίτερο και της κεντρικής ακρόπολης με ορείχαλκο. Κι ακρόπολη εννοεί το κεντρικό νησάκι. Ένας χρυσός μαντρότοιχος στο λοφάκι περιτείχιζε το ιερό που ήταν αφιερωμένο στην Κλειτώ και στον Ποσειδώνα. Ακόμη, υπήρχαν δυο πηγές και στο βάθος, δεξαμενές: Σκεπαστές και χωριστές για τους βασιλιάδες, τον λαό και τις γυναίκες. Ένα πολύπλοκο υδραυλικό σύστημα εξυπηρετούσε τις ανάγκες της πόλης για υδροδότηση.

Στους επόμενους δακτυλίους υπήρχαν γυμναστήρια, ναοί, κήποι και ιπποδρόμια. Το ένα, τεράστιο. Ανάμεσα σ' αυτό και στο κανάλι βρίσκονταν τα σπίτια των φρουρών. Λιμάνια και γεφύρια συμπλήρωναν την όλη εικόνα. Κι όλα αυτά, υποτίθεται, 9.000 χρόνια πριν από την εποχή του Σόλωνα.

Η χώρα, όπου ζούσε ο λαός, ήταν ένα παραλιακό οροπέδιο. Ψηλά πάνω από τη θάλασσα, με απότομες, σχεδόν κάθετες πλαγιές. Με μια επίπεδη, επικλινή πεδιάδα προφυλαγμένη από πιο ψηλές κορφές κι απροσπέλαστη από τον βοριά. Υπήρχαν εκεί πλούσιες πόλεις, λίμνες, ποτάμια, λιβάδια, εύφορα εδάφη, κάθε είδους ζώα, ακόμα κι ελέφαντες.

Ολόκληρη η χώρα ήταν χωρισμένη σε δέκα διαμερίσματα, ένα για κάθε βασιλιά απόγονο εκείνων των δέκα παιδιών της Κλειτώς και του Ποσειδώνα. Οι περιοχές, γράφει το κείμενο, ήταν 60.000 και το εξωτερικό κανάλι είχε πλάτος 10.000 στάδια. Αυτό σήμαινε 1850 χλμ. ή όσο η απόσταση Αθήνα - Θεσσαλονίκη τρεις φορές!

(τελευταία επεξεργασία, 25 Νοεμβρίου 2020)

